

No: 1515 – Mahreç İşareti

ELAZIĞ VIŞNE MERMERİ

Tescil Ettiren

FIRAT KALKINMA AJANSI

ELAZIĞ BELEDİYESİ

ELAZIĞ MERMERCİLER VE MADENCİLER DERNEĞİ

ELAZIĞ ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

ELAZIĞ TİCARET VE SANAYİ ODASI

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 08.12.2017 tarihinden itibaren korunmak üzere 27.12.2023 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1515
Tescil Tarihi	: 27.12.2023
Başvuru No	: C2017/228
Başvuru Tarihi	: 08.12.2017
Coğrafi İşaretin Adı	: Elazığ Vişne Mermeri
Ürün / Ürün Grubu	: Mermer / Diğer
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: 1. Fırat Kalkınma Ajansı 2. Elazığ Belediyesi 3. Elazığ Mermerciler ve Madenciler Derneği 4. Elazığ Organize Sanayi Bölgesi 5. Elazığ Ticaret ve Sanayi Odası 6. Fırat Üniversitesi
Tescil Ettirenin Adresi	: 1. Niyazi Mah. Buhara Cad. Ticaret ve Sanayi Odası 195 44100 Battalgazi MALATYA 2. Cumhuriyet Mah. Malatya Cad. No: 30 Merkez ELAZIĞ 3. İcadiye Mah. Balakgazi Cad. Yalı Apt. No: 18 Kat: 5 Daire: 19 Merkez ELAZIĞ 4. Sanayi OSB Mah. EOSB 5. Sk. 2 1 Merkez ELAZIĞ 5. Cumhuriyet Mah. Şehit Korgeneral Hulusi Sayın Cad. 117 0 23100 Merkez ELAZIĞ 6. Fırat Üniversitesi Rektörlüğü 23119 Merkez ELAZIĞ
Coğrafi Sınır	: Elazığ ili
Kullanım Biçimi	: Elazığ Vişne Mermeri ibaresi ve mahreç işareti amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Elazığ Vişne Mermeri ibaresi ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Elazığ Vişne Mermeri, Elazığ ilinden elde edilen mermerdir. Zemin rengi vişneyi andıran grimsi kırmızı-mor karışımı olup üzerinde zemin içinde devam eden beyaz renkli damar yapıları bulunur.

Elazığ Vişne Mermerinin alterasyon derecesi düşüktür. Ana bileşen olarak serpantin minerallerini içerir. Serpantin mineralleri ağ şeklinde pekişmiş ve lifsi yapıdadır. Kayaçta ince ve iri kalsit damarları, kayacı bloklar şeklinde ayırır. Opak mineraller öz şekilli, yarı öz şekilli ve öz şekilsiz taneler olarak saçılmış şekilde izlenir. Elazığ Vişne Mermerinin % 90'ını serpantin grubu mineraller, geri kalan % 10'unu ise tali bileşenler olarak tanımlanan kalsit ve opak mineraller oluşturur. Kayaç mineralojik bileşim ve dokusal özellikleri ile serpantin olarak tanımlanır.

Tablo 1. Elazığ Vişne Mermerinin Fiziksel Özellikleri:

Özellik	Değer
Sertlik	3,5 - 4 Mohs
Don öncesi ve don sonrasında tek eksenli basınç dayanımı	65,77 - 127,57 MPa
Don öncesi ve don sonrasında yoğun yük altında eğilme dayanımı	3,52 - 13,88 MPa
Don öncesi ve don sonrasında sabit moment altında eğilme dayanımı	2,46 - 13,21 MPa
Don öncesi ve don sonrasında saplama deliğinde kırılma yükü	1500 - 2750 F
Darbe dayanımı	12 - 42 MPa
Aşınma direnci (Böhme aşındırma testi)	21,9 - 22,6 cm ³ / cm ²
Tek eksenli basınç dayanımı	75,34 - 139,61 MPa
Atmosfer basıncı altında su emme	0,6 - 1,1 (%)
Kılcal etkiye bağlı su emme katsayısı	0,64 - 1,34 g / m ² .s ^{0,5}
Sabit moment altında eğilme dayanımı	4,5 - 10,72 MPa
Aşınma direnci (geniş diskli aşınma testi)	20,5 - 21 mm
Isıl şok sonrası açık gözeneklilik değişimi	11,3 - 32,2 (%)
Isıl şok sonrası açık eğilme dayanımı	2,03 - 14,2 MPa
Saplama deliğinde kırılma yükü	1850 - 3550 F
Yoğun yük altında eğilme dayanımı	3,42 - 14,3 MPa
Yoğun yük altında kırılma kuvveti	1140 - 4580 N
Pandül test cihazıyla kayma direnci (ıslak zeminde)	10 - 11 SRV
Pandül test cihazıyla kayma direnci (kuru zeminde)	33 - 44 SRV

Tablo 2. Elazığ Vişne Mermerinin Kimyasal Özellikleri

Mineral	Al ₂ O ₃	CaO	Fe ₂ O ₃	MgO	SiO ₃
%	0,1 - 0,4	18 - 20	5 - 8	14 - 26	19 - 27

Coğrafi sınırdaki köklü bir geçmişe sahip olan Elazığ Vişne Mermeri, Elazığ ilinin ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunur.

Üretim Metodu:

Elazığ Vişne Mermeri üretimi ocak iş ekipmanları ve iş makineleri yardımıyla blok ve moloz üretim olarak gerçekleşir.

Elazığ Vişne Mermeri volkano - sedimanter olarak değerlendirilen jeolojik bir oluşumun ürünüdür. Fay aralarındaki boşluklara dolarak yığılan malzemelerin taşlaşması sonucu oluşmuştur. Üretim teknik ve yöntemlerini de oluşum ortamı belirler. Elazığ Vişne Mermeri oluştuğu ortam göz önüne alınarak fay zonları arasında yoğunlaşmış olduğu için blok olarak adlandırılan iri kütleler ve moloz olarak adlandırılan daha küçük parçalardan oluşur. Elazığ Vişne Mermerinin oluşumuna ve dağılımına göre belirlenen üretim yöntemleri mermerin özelliklerini ve kalitesini korumak açısından önemlidir.

Öncelikle rezervin olduğu bölgede iş makineleri yardımıyla 10 - 30 m derinliğinde yarmalar açılır. Açılan yarmada çıkan iri kütleli molozlar ve küçük molozlar ayrıştırılır. Bu molozların ağırlıkları 1 ton ile 10 ton arasında değişmektedir. Bazı oluşumlar yaklaşık 200 ton - 1000 ton arasında daha iri kütleli olabilir. Daha iri kütleler, blok yapılması için tel kesme ve sayalama makineleri ile 120 cm x 120 cm x 220 cm veya bunun katları olacak şekilde taşın yapısına ve kırık çatlak yapısına bağlı olarak uygun şekilde işaretlenerek kesilir.

Kesim işlemlerinde aşağıdaki araç ve makineler kullanılır:

- Elmas tel: Elmas tel üretiminde kullanılan ana malzeme elmas kristalleridir. Bu elmas kristalleri, silis, magnezyum içerikli alaşımlar ve ek katkı maddeleriyle birleştirilerek dayanıklı bir tel oluşturulur. Elmas teller, farklı sertlik ve kesme özelliklerine sahip olabilir.

- Dağ kesim makinesi: Ana kaya kütlesini kesmek ve parçalamak için kullanılan yüksek güçlü bir kesici makinedir.
- Delici sondaj: Delme işlemini yapabilecek 12 atm basıncında olan havalı makinedir.
- Sayalama makinesi: Mermer plakalarının ölçümünü ve sayımını otomatikleştiren makinelerdir. Bu makineler, işletmelerde verimliliği artırmakta, hatalı ürünleri azaltmakta ve müşterilere doğru ölçümler sunarak iş süreçlerini optimize etmektedir.

Mermer kesimi için kullanılan delici sondaj makineleri ve elmas teller ile yapılan kesim işlemi aşağıdaki gibidir.

1. İlk adımda, kılavuz deliği denilen düşey delik, delici sondaj makinesi kullanılarak delinir. Bu delikler genellikle 6 ila 9 m derinliğe sahiptir, ancak ana kayanın yapısına bağlı olarak bu derinlikler değişebilir.
2. Düşey delik, taban seviyesinden yatay deliklerin yönlendirilmesi için referans alınır. İstikamet belirleme işlemi için şakul veya lazer işaretleyici kullanılır.
3. İstikametlin düşey delikle kesişmesini sağlamak için inceleme ve hesaplama yapılır. Sonuçta, delici sondaj makineleri kullanılarak yatay delikler delinir.
4. Delikler açıldıktan sonra kesim işlemi için elmas teller kullanılır. Deliklerden elmas tellerin geçirilmesi için kılavuz çubuklar kullanılır.
5. İlk olarak taban kesimi yapılır, yani deliklerin alt kısmı kesilir. Taban kesimi tamamlandıktan sonra elmas teller aynı şekilde yanlardan geçirilerek blok kütlesinin yan kesimleri yapılır.
6. Üç yüzeyden kesim işlemi tamamlandığında, blok kütlesi serbest hale gelir. Bu noktada, iş makineleri kullanarak blok kütlesi ileriye doğru itilerek hareket ettirilebilir veya hidrolik bir itici yardımıyla devrilebilir.

Kesilen kütle incelenir. Çatlak kırık ve renk yapısına göre kalitesi işaretlenerek büyük kütlelin dilimlenmesi sağlanır. Dilimlenen kütle artık daha rahat şekilde hareket ettirilecektir. Elmas teller kullanılarak kesme ve sayalama (blok haline getirme) işlemine geçilir.

Ham madde olarak fabrika stok sahasına getirilen mermer blokları öncelikli olarak kılcal çatlaklara epoksi verilerek blok sağlamlaştırma işleminden geçirilir. Bloklar, talep edilen ölçülere göre (kesilmesi istenen plaka kalınlığı) katrak olarak adlandırılan makinelerde plaka halinde kesilir. Daha sonra plakaların bünyesinde bulunan suyun veya nemin arındırılması için fırınlarda dinlendirilmek suretiyle kurutma işlemi yapılır. Kurutma işleminden sonra plaka yüzeylerine blok sağlamlaştırmada olduğu gibi epoksi verilerek plaka yüzeyindeki kılcal çatlaklar sağlamlaştırılır.

Daha sonra kesilmiş plakalar, cila hattı ünitesine gönderilir. Cila hattından çıkan ürünler, talep doğrultusunda ebatlanmak üzere hazır hale gelen ürünlerdir. İstenilen ölçü ve ebatlarda köprü kesme ünitelerinde kesilerek sandıklara konur veya cilalanmış plakalar bandıllanarak nihai ürün elde edilmiş olur. Bandıllama, mermer sektöründe üretim sürecinin son aşamalarındandır ve cilalanan plakaların istenilen boyutlara getirilerek nihai ürünlerin elde edilmesini sağlar. Plakalar, fayans hattından geçirilerek fayans ürün olarak da ebatlandırılabilir.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Coğrafi sınırdaki köklü bir geçmişe sahip olan Elazığ Vişne Mermeri, Elazığ ilinin ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Bu sebeple yöre ile ün bağı bulunan Elazığ Vişne Mermerinin blok halinde kesilmesine kadar tüm üretim aşamaları, belirtilen coğrafi sınırdaki gerçekleşir.

Denetleme:

Denetimler; Fırat Kalkınma Ajansının koordinasyonunda ve Elazığ Valiliğinden 3 kişi, Elazığ Ticaret ve Sanayi Odasından 1 kişi, Fırat Üniversitesinden 2 kişi, Elazığ Merciler ve Madenciler Derneğinden 1 kişi ve Fırat Kalkınma Ajansından 1 kişinin katılımıyla ürün konusunda uzman 8 kişiden oluşan denetim mercii tarafından gerçekleştirilir. Denetimler; düzenli olarak yılda en az 1 kez, ayrıca şikâyet halinde ve gerekli görülen durumlarda her zaman yapılır.

Denetim mercii tarafından; ürünlerin blok halde kesilmesi işlemine kadar olan üretimin coğrafi sınırdaki gerçekleşmesinin uygunluğu; ürün renginin uygunluğu; ürünün fiziksel ve kimyasal özelliklerinin uygunluğu ile Elazığ Vişne Mermeri ibaresinin ve mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğu denetlenir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.